

Öğretmenler için Teknoloji Kabul Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Öğretmenler için Teknoloji Kabul Ölçeği. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27242>

Özet

Öğretmenler için Teknoloji Kabul Ölçeği (Ö-TKÖ), eğitim bağlamında **Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin** (BİT) öğretmenler tarafından kabul düzeylerini ve bu kabulü etkileyen psikolojik faktörleri ölçmek amacıyla 2014 yılında geliştirilmiş kapsamlı bir araçtır. Ölçek, öğretmenlerin teknoloji kullanma na yönelik tutumları, algıları ve davranışsal niyetlerini değerlendirerek, eğitimde teknoloji entegrasyonu çalışmalarına katkı sağlayabilmektedir. Ölçek, 59 maddeden oluşmakta olup, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile test edilmiş ve yüksek düzeyde geçerlik ve güvenilirlik değerlerine sahip olduğu kanıtlanmıştır.

Ö-TKÖ, öğretmenlerin teknoloji kullanma na dair algılanan kullanım kolaylığı, kaygı, öz-yeterlik ve davranışsal niyet gibi temel boyutları ölçerek, eğitim sistemlerinin teknoloji adaptasyon süreçlerini anlamalarına yardımcı olan önemli bir psikometrik araçtır. Ölçek, 5'li Likert formatında derecelendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Teknoloji Kabul Ölçeği, Teknoloji Kabul Modeli, öğretmenler, BİT, eğitim teknolojileri, ölçek geliştirme, psikometri, öz-yeterlik.

Yazarlar

Ömer Faruk Ursavaş, S. Şahin, D. McILROY.

Amaç

Ö-TKÖ'nün temel amacı, öğretmenlerin mesleki uygulamalarında **Bilgi ve İletişim Teknolojilerini** (BİT) kullanmaya yönelik kabul düzeylerini ve bu kabulün altında yatan motivasyonel ve algusal süreçleri belirlemektir. Bu ölçek, özellikle öğretmenlerin teknolojiye karşı geliştirdikleri tutumları, kullanım kolaylığı algıları ve teknolojik araçları derslerine entegre etme niyetlerini detaylıca incelemek üzere tasarlanmıştır.

Eğitimde teknoloji entegrasyonunun başarısı büyük ölçüde öğretmenlerin kabulüne bağlı olduğundan, bu ölçek, eğitim yöneticilerine ve politika yapıcılara, teknoloji eğitimlerinin ve altyapı yatırımlarının etkinliğini artırmak için somut ve güvenilir veriler sunmaktadır. Ölçek, öğretmenlerin teknoloji kullanma na yönelik engellerini ve kolaylaştırıcı durumları saptayarak hedef odaklı müdahale programlarının geliştirilmesine olanak tanır.

Yapı

Ölçek, klasik **Teknoloji Kabul Modeli** (TAM) çerçevesini genişleterek, öğretmenlerin teknoloji

kabulünü çok boyutlu bir perspektiften incelemektedir. Ö-TKÖ, toplam 59 madde ve bu maddelerin gruplandırılması 11 farklı alt boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar, öğretmenlerin B-T kullanımına dair hem bilişsel hem de duygusal tepkilerini kapsar.

Ölçülen temel yapılar arasında, teknolojinin mesleki performans artıracağına dair inanç olan **Algılanan Kullanım Kolaylığı**, teknoloji kullanımının zahmetsiz olduğuna dair inanç olan **Algılanan Kullanım Kolaylığı** ve teknolojiye yönelik duygusal tepkileri temsil eden **Kaygı** gibi faktörler yer almaktadır. Ayrıca, öğretmenlerin teknik yeterliliklerine olan inançlar (**Öz-Yeterlik**) ve sosyal çevrenin beklentileri (**Öznel Norm**) de ölçeğin kapsamındaki kritik yapılardır. Ölçek, bu çok boyutlu yapılarla, öğretmenlerin teknoloji kabulünü bütüncül bir yaklaşımla değerlendirmektedir.

Geçerlik

Ö-TKÖ'nün yapısal geçerliği, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yoluyla test edilmiştir. Araştırma kapsamında kurulan ve test edilen modele ilişkin sonuçlar incelendiğinde, modelin veriye yüksek düzeyde uyum sağladığı tespit edilmiştir. Ki-kare (χ^2) değeri haricindeki tüm önemli uyum indeksleri, kabul edilebilir standartların içerisinde.

Elde edilen uyum istatistikleri, modelin iyi sonuç verdiğini desteklemektedir: $\chi^2 = 951,953$; serbestlik derecesine oranlanmış Ki-kare (χ^2/df) = 1,658. Ayrıca, modelin mükemmel uyumunu gösteren diğer indeksler: **SRMR** = 0.0408, **RMSEA** = 0.039, **CFI** = 0.965 ve **TLI** = 0.959 olarak raporlanmıştır. Bu değerler, ölçeğin teorik yapısının güçlü bir şekilde ampirik verilerle desteklendiğini göstermektedir. Tüm gruplara ait faktör yük değerlerinin 0.67 ile 0.93 arasında değişmesi, maddelerin ilgili faktörleri güçlü bir şekilde temsil ettiğini ve yüksek düzeyde yakınsak geçerliğe sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlilikleri, her bir alt faktör için ayrı ayrı **Cronbach Alfa** katsayıları kullanılarak hesaplanmıştır. Elde edilen katsayılar, tüm alt faktörlerin yüksek düzeyde güvenilir ölçümler sunduğunu göstermektedir. Bu yüksek katsayılar, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü teyit etmektedir.

Güvenirlilik analizleri sonucunda, en düşük Cronbach Alfa katsayısı 0,798 ile **öz-yeterlik** faktörü için belirlenmiştir. En yüksek katsayı ise 0,909 ile **algılanan etilence** faktörü için raporlanmıştır. Bu katsayıların 0.70 standardının oldukça üzerinde olması, Ö-TKÖ'nün kullanımının güvenilir sonuçlar ürettiğini kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Öğretmenler için Teknoloji Kabul Ölçeği, keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizleri sonucunda

toplam 59 madde ve 11 alt boyuttan oluşan bir yapıya sahiptir. Bu çok faktörlü yapı, öğretmenlerin teknoloji kabulünü sadece rasyonel deşlendirmelerle (kullanılabilir/kolaylık) değil, aynı zamanda duygusal ve sosyal faktörlerle (kaygı, öznel norm) de ilişkilendirerek kapsamlı bir model sunar.

Faktör yük deşerlerinin geniş bir aralıkta (0.67 ile 0.93) deşmesi, ölçek maddelerinin kendi faktörleri altında yüksek düzeyde doyum gösterdiğini ve faktör yapısının net ve ayrılmaz olduğunu işaret etmektedir. Bu faktör yapısı, geleneksel **Teknoloji Kabul Modeli** bileşenlerinin ötesine geçerek eğitim bağlamına özgü Kaygı, Öz-Yeterlik ve Teknolojik Karmaşa gibi kritik deşkenleri de içermektedir.

Araç Bilgileri

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Çok Boyutlu Öz Bildirim Ölçeği)

Format: 5'li Likert Ölçeği

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yař Grubu: Yetiřkinler (Öğretmenlik mesleğini icra edenler)

Popülasyon Detayları: İlkokul, ortaokul ve lise düzeyinde görev yapan çeşitli branşlardaki öğretmenler üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak geçerlik çalışmaları yapılmış, çok faktörlü yapıya sahip öz bildirim ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Eğitimde BİT, öğretmen yeterliliği, algılanan eşlence, davranışa yönelik niyet, Bilgi ve İletişim Teknolojileri, teknoloji entegrasyonu, öznel norm.

Yazarlar

Author ORCID Tanımlaması: Belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: omer.ursavas@erdogan.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yazma Adresi: Ömer Faruk Ursava (Sorumlu Yazar)

Şinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçek, akademik bir makale kapsamında 2014 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı genellikle akademik ve araştırma amaçları için, sorumlu yazarın izni alınarak mümkündür. Ticari kullanımlar veya genis ölçekli uygulamalar için yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Testin yayınlandığı yılı: **2014**.

İletişim e-posta adresi: omer.ursavas@erdogan.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [ogretmenler-icin-teknoloji-kabul-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Ursava, Ö. F., Şahin, S. ve McILROY, D. (2014). Öğretmenler için Teknoloji Kabul Ölçeği (Ö-TKÖ). *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 10(4), 885-917. Makalenin çevrimiçi bağlantısı: eku.comu.edu.tr.

Öğretmenler için Teknoloji Kabul Ölçeği Maddeleri

Derecelendirme: 5'li Likert (1=kesinlikle katılmıyorum - 5=kesinlikle katılıyorum)

Toplam 59 madde 6 alt boyut (Ancak analizde 11 faktör kullanılmaktadır):

Algılanan Kullanılabilirlik (6 m): Derslerimde B/T kullanmak performansımı arttırdı.

Algılanan Kullanım Kolaylığı (6 m): Derslerimde B/T kullanmak benim için kolaydır.

Algılanan Emlence (4 m): B/T kullanırken bir sorunla karşılaştığımda teknik destek alıyorum.

Kaygı (6 m): B/T kullanırken gergin olurum.

Davranışa Yönelik Niyet (5 m): B/T'isi kullanacağımı düşünüyorum

Uygunluk (5 m): B/T'in mesleğim ile ilgili olduğunu düşünüyorum.

Teknolojik Karmaşa (4 m): Bir işi B/T kullanarak yapmak çok zaman alır.

Öznel Norm (5 m): Düşüncelerine değer verdiğim öğretmenler, benim B/T kullanma davranışımı onaylar

Kolaylaştırıcı Durumlar (5 m): B/T kullanırken bir sorunla karşılaştığımda teknik destek alıyorum.

Kullanıma Yönelik Tutum (7 m): Mesleğimde B/T kullanmak beni mutlu ediyor.

Öz-Yeterlik (6 m): B/T'isi kullanabilecek bilgi ve beceriye sahibim.